جەستەی من: ئەو، یان کەسێکی دی

یووسف عزەددین
(سدنی - ئوستورالیا)

(............!!؟) پیرەمێردەکە هێندەی گوت و کۆتایی بەدێڕەکانی هێنا کە بەشێوەیەکی سەیرو سەمەرە داڕێژرابوو.. هیچی لێ تێنەگەیشتم و لە مەبەستی حاڵی نەبووم. دەبێت ئەم دێڕانەی بۆ لەبەر کردبێت و چ مەبەستێکی هەبێت. وەک ئەختەبووت دێڕەکانی تیم دەئالاّن و ڕێگەی بیرکردنەوە و قسەکردن و لێدوانیان لێدەبەستمەوە. بەردەوام وشە و ئاماژە و دێڕەکانی لەبەرچاومدا زەق دەبوونەوە و هەرچۆنێکیشم ڕیز دەکردن، هیچی لێ حاڵی نەدەبووم.

ئیدی هیچ چارەیەکم نەما و کەوتمە وێنەکێشانی وشەو دێڕەکانی بەو شێوەیەی کە لە زەینمدا چەسپ بوو بوون. وێنەیەک یان چەند وێنەیەکی منارە و تاق و سەکۆ و مینبەر و میحراب و کۆشک و شتی سەیروسەمەرەی لەو چەشنە دەهاتە پێش چاوم.

یەکەم جار وێنەکان تەڵخ بوون؛ دواتر ڕوون بوونەوە.. وێنەی ڕێگەیەکی خۆڵاوی تابلێیی بێ کۆتاو تەڵخ.. لەوە دەچوو ڕێگەی سەفەری گەڕیدەیەک بووبێت.. نەمدەزانی بۆچی و لەبەرچی دەبێت بەوێدا تێپەڕ بووبێت.. تەواو کەوتبوومە نێو خەیاڵ و ئەندێشەی جۆراوجۆرەوە. کاتێک پیرەمێردەکە وێنەی گەڕیدەکەی لە بەرکی هێنایە دەر و پیشانی دام؛ کە لێی وردبوومەوە لە من دەچوو.

تەنها ئەوەندە هەبوو ئەو ڕیش و سمێڵی سپی و پڕ بوو.. لەکاتێکدا من ڕیش و سمێڵێکی ڕەش و تەنکم هەبوو.. قژ و سەری پڕ و ئاڵۆزکاو بوون، بەڵام من شانەکراو و لە تەپڵی سەرمەوە ڕووتابۆوە. چاویلکەکانمان لەیەک دەچوو؛ تەنانەت هاوێنەکانیشی وەک ئەوەی من بوو. جل و بەرگی دەگەڕایەوە بۆ مێژوویەکی دێرین.. ناوێکی نامۆ و سەیری هەبوو لە هەردوو سەرەوە دەخوێندرایەوە و هەمان ناوی دەکرد.

لەوەدا بوو لە پیرەمێردەکە بپرسم، بەڵام هەروەک ئەوەی، بزانێت کە دەمەوێت شتێک بڵێم، دەمی هەڵێناو گوتی:

«هیچم لێ مەپرسە و ڕێگە خۆڵاوییەکە بگرە و خوات لەگەڵ»

«- بەڵام من گەڕیدە نیم و هیچ پێوەندییەکم بەو زاتەوە نییە و لەو مێژووەی ئەویشدا ناژیم، من و ئەو»

بە تووڕەییەوە هەستایە سەر پێ و ئاماژەی بۆ ڕێگەکە کرد. ئەو ڕێگەیەی کە کەمێک لەمەو پێش بۆ خۆم نەخشاندم؛ وا ئێستاش بەرجەستە و ڕێک و ڕاست لەبەردەممدا قووت بۆتەوە.

هیچ چارەیەکم نەبوو. ئەسیری وشە و دێڕو تەلیسم و لوغز و سیحر و جادووی پیرەمێردەکە بووم.. هێدی هێدی کەوتمە ڕێ.. لەگەڵ زیادبوونی هەنگاوەکانمدا ڕێگەکە ڕوونتر دەبۆوە، لە دوورەوە منارەکە بەدیارکەوت کە دەوری بەدار کاژێکی چڕ و پڕ تەنرابوو.. دواتر دەرگای کۆشکەکەم لێ

بەدەرکەوت، کە پێشتر بە وێنە بینیبووم.
دەبوو شتێک بێنمە جێ کە بۆ خۆشم نایزانم؛ جارێکی دیکە کەوتمە بیرکردنەوە لە وشە و دێڕەکانی پیرەمێردەکە، یەک دوو وشەی تریشم بۆ زیادکردن و لە نێوەڕاستی ڕێگاکەدا بە چۆکدا هاتم و بەچیلکەیەک کەوتمە وێنەکێشان.. هێندەی نەبرد خۆم لەنێو شەڕە جەنگێکدا بینییەوە.. خۆم و چەند کەسێکی دۆست لەگەڵ چەند کەسێکی تردا کە دیار بوو دوژمن بوون.. دەجەنگاین.. ڕەنگ و دەنگی لێکدانی شمشێرەکانمان گوێی کاس دەکرد. ئەسپەکانمان ماندوو و شەکەت حیلەیان دەگەیشتە عەرشی عەزیم، ئارەقەمان لێ دەچۆڕا؛ ڕەنگ و بۆشمان لەگەڵ خۆڵی عەردەکەدا فەرقی نەبوو.
پیرەمێردەکە لە گۆشەیەکەوە تێی دەڕوانین.
شمشێرەکەم بەڕاست و چەپدا ڕادەوەشاند و لە دڵی سوار چاکەکەی بەرامبەرم گیرکرد. بە کوشتنی ئەو کۆتاییم بەشەڕەکە هێناو بۆ جارێکی دیکە پیرەمێردەکە هەمان دێڕە تێکەڵ و پێکەڵەکانی دووبارە کردەوە. بە چمکی عەباکەی ئاماژەی بۆ کوژراوەکە کرد.. تەواو لە مەبەستی حاڵی نەبووم و وام زانی پێم دەڵێ دەمامکەکەی بترازێنە، خێرا دەمامکەکەیم کردەوە!!؟
کە بە ئاگاهاتمەوە خوێن بە ڕووکارمەوە قەتماغەی بەستبوو.. گۆج و ئیفلیج لە گەورەترین ژووری کۆشکەکەدا ڕاکشابووم. پیرەمێردەکە لە سووچێکی ژوورەکەدا شتێکی دەکولاند کە بۆن ژەهری لێ دەهات.
دەمم هەڵێنایەوەو پێم گوت: «ئەوەی کوشتم کێ بوو، پێم بڵێ!؟»
ژوورەکەی جێهێشت.
دەمویست هاواربکەم و بڵێم: «هەموو ئەمانە تۆ بەمنت کرد: من بۆ ئەم ڕێگەیەم گرتەبەر و بۆچی و لەبەرچی....»
بەڵام دیارە من بۆخۆم جەستەیەکی ساردوسڕ بووم و بەهیچ شێوەیەک سەرنجی ئەوم بەلای خۆمدا بۆ ڕانەدەکێشرا. پاش تاوێک چوار کەللە زلی تێکسمراو لە دەرگاکەوە هاتنە ژوور و وەک ئەوەی بۆن لاشەیەک کاسیان بکات دەستیان بەلووتیانەوە گرتبوو.. هەریەکەیان لەلایەکەوە منیان بەرزکردەوەو پاش تێپەڕکردنی یەک دوو ژوور بە قادرمەیەکی دوور و درێژدا بردیانمە خوار و لەپاڵ وێنەیەکی کۆندا جێیان هێشتم. بەتیلەی چاو تێم ڕوانی، وێنەی گەریدەکە بوو؛ کە سمێڵ و ریش و سەر و قژی لە ئێستای من دەچوو. پێ دەچوو هەر ئێستاش وێنەی گیرابێت و بەپەلەش خوێنە قەتماغە کراوەکەی دەم و چاویان سڕیبێتەوە.
(بەڵام ئەی ئەو، بۆ دەبێت خوێنە قەتماغەکراوەکەی دەم و چاوی من هەروەک خۆی بێت!!؟) لەبەر خۆمەوە گوتم.

هاوارم کرد یان پێم وابوو هاوار دەکەم:
«بۆ گوێیان لێم نییە.. من کێم کوشتووە.. بۆ هیچ ئەندامێکی جەستەم ناجووڵێت.
کەی هەڵدەستمەوە و دەگەڕێمەوە بۆ دۆخی جارانم».
پیرەمێردەکە لێم نزیک بۆوە و یەک دوو قومی لەشتە بۆن ژەهراوییەکە دامێ و پاش تاوێک لەهۆش خۆم چووم.
کە بە ئاگا هاتمەوە لەبەردەم دەرگا گەورەکەی کۆشکەکەدا ڕاوەستا بووم؛ ساتە وەختێکی زۆرم لە چاوەڕوانیدا بردە سەر و نەمدەزانی گەر دەرگاکە بترازێت چی بڵێم و کێم بووێت.. بەڵام دیارە ئەم دەرگایە، نەپێشتر ترازابوو نە ئێستا و نە لە داهاتووشدا دەترازێ!
خۆم لەبەردەم ڕێگەیەکی خۆڵاویدا بینییەوە...
بەڕوونی جێگە و شوێنی چوارناڵەی ئەسپەکان و شوێن جێگەی ڕم و شمشێر و گلان و تلانەوەی جەنگاوەرەکان و وێنەی خۆشم دەبینییەوە.. ئەو دەمەی شمشێرەکە ڕادەوەشێنم و ئەو دەمەش کە شمێرەکە لە جەستەمدا ئۆقرەی گرتووە.
نەمدەزانی چۆن چۆنی سەرەتا و دەسپێکی ماجەراکە بدۆزمەوە و لە کوێوە بکەومە ڕێ و بۆ کوێ بچم و بەشوێن چیدا بگەڕێم!؟ پرسیار بەچەشنی تێکچڕژانی هەنگ لە مێشکمدا وروژا بوو... بە هەموو لایەکدا پەلە قاژەم بوو.. پاش شەکەت بوون و ماندوو بوونێکی زۆر لەنێوەڕاستی ڕێگەکەدا وەک تاتە بەردێک داسەکنام.. یان ڕەنگە وەک جەستەیەکی مردوو لەنێوەڕاستی ڕێگە خۆڵاوییەکەدا ڕاکشابێتم!؟ یان ڕەنگە هەستابێتمەوە و هەمان ڕێگەم گرتبێتەوە بەر..
سەرباری ئەوەی کە هیچ شتێکم لێ ڕوون و ئاشکرا نەبوو.. لە بوونی خۆشم دڵنیا نەبووم و نەمدەزانی ئەوە منم، یان کەسێکی دی.
بەهیچ نەدەگەیشتمە یەقین و حەقیقەت!؟
ئەو هەموو ماجەرایەی کە بینیبووم.. لە چوارچێوەی ساڵ و ڕۆژ و سەعاتێکدا کۆ نەدەکرایەوە و پێ دەچوو زەمەن ماناو واتای خۆی لە دەست دابێت.
تەواو گومانم لە بوون و نەبوونم هەبوو.. مردوو.. زیندوو.. وەهم و خەیاڵ یاخود حەقیقەت!!؟
لەوەدابوو دوا وشەم بڵێم کاتێک پیرەمێردەکە بە ئاگای هێنامەوە و گوتی:
«تۆ کێی؟!»
دڵنیا نیم لەوەی کە وەڵامم دایەوە، یان نا.. بەڵام هێندە هەبوو بەدەر لە ویستی خۆم کەوتمە دووبارەکردنەوەی پرسیارەکەی و بەردەوام و بێ پسانەوە بەخۆمم دەگوت:
«من کێم؟».